

Kirsi Martinkauppi

25.2.2026

Kirjallinen asiantuntijalausunto asiaan VNS 9/2025 vp Valtioneuvoston selonteko: keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

Eduskunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selonteosta keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaksi (VNS 9/2025 vp). Rakennusteollisuus RT ry kiittää mahdollisuudesta kirjallisen asiantuntijalausunnon antamiseen.

Rakennusteollisuus RT ry on sitoutunut ilmastotavoitteisiin ja näkee ilmastotoimet mahdollisuutena edistää kilpailukykyä, talouskasvua ja edelläkävijyyttä. Hiilineutraalisuustavoite 2035 on kunnianhimoinen ja tällä hetkellä vaikuttaa siltä, ettei tavoitteen saavuttaminen rakennusalaalla välttämättä toteudu suunnitellusti. Haasteita aiheuttavat ennen kaikkea suhdanne ja kansalaisten heikko luottamus vallitsevassa taloudellisessa ja geopoliittisessa tilanteessa. Rakentaminen ei ole palautunut normaalille tasolle, mikä on omiaan hidastamaan alan vähähiilistymistä.

Rakennusteollisuus RT ry toteaa ilahtuneena, että lausuntokierroksella esittämämme toiveet ja havainnot on otettu valtioneuvoston selonteossa huomioon. Jo selonteon sivulla 11 todetaan, että lisätoimenpiteinä rakennusten erillislämmityksen osalta päästöjä vähennetään öljylämmityksestä luopumisen tukemisella ja työkonesektorilla pyritään vauhdittamaan työkonien sähköistymistä eri keinoin. Rakennusteollisuus RT ry pitää näiden seikkojen toteuttamista ensiarvoisen tärkeänä.

Kaiken kaikkiaan valtioneuvoston selonteko on hyvin valmisteltu ja sisältää kattavan koonnin relevanteista asioista. Rakennusteollisuus RT:n kannalta keskeisiä asioita ovat nimenomaan rakennusten erillislämmitys ja työkonet sekä mahdollisuus ilmastorahaston hyödyntämiseen.

5.3 ja 6.2.3 Rakennusten erillislämmitys

Selonteon sivuilla 62–65 on selostettu hyvin öljylämmityksestä luopumista. Vuoteen 2024 saakka avustusten hyödyntäminen öljylämmityksestä luopumiseen oli suosittua. Tärkeitä tukimuotoja ovat olleet myös kotitalousvähennys sekä kunnille myönnetty tuki. Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen on myös tärkeää, minkä vuoksi tärkeitä tukimuotoja ovat olleet myös asuinrakennusten energia-avustukset ja korotettu kotitalousvähennys energiaremontteihin.

Jo teknisessä notifiikaatiossa olleen rakentamislain muutosesityksen, niin sanotun "tuunaussarjan" 14 §:ssä säädettäisiin, että laskennallisesta ostoenergiasta vähintään 52 % olisi uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelman mukaan hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle viikolla 10. Laskennallisen ostoenergian määrä johtaa käytännössä siihen, että uusi öljylämmitteisiä rakennuksia ei enää rakenneta. On hyvä ajatus pyrkiä luopumaan kokonaan fossiilisesta öljylämmityksestä 31.12.2030 mennessä.

Edellä mainittuja tukia olisi tärkeää jatkaa sosiaalisen ilmastonrahaston kautta. Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) tavoitteena on parantaa rakennusten energiatehokkuutta. Suomen rakennuskannassa olisi suuri korjaamispotentiaali. Energiatehokkuutta parantavia remontteja olisi hyvä tukea rakentamisen matalasuhdanteessa, kun työvoimaa on hyvin saatavissa. Kodin remontoimiseen kannustamisella voisi olla myös kansantaloudellisesti positiivisia vaikutuksia niin talouden elpymisen kuin henkisen hyvinvoinninkin osalta.

Kannatamme lämpimästi mahdollisuutta korotetun kotitalousvähennyksen käyttämiseen 2028-2030.

5.4 ja 6.2.4 Työkoneet

Rakennusteollisuus RT ry kannattaa lämpimästi selonteon sivuilla 107-108 mainittua demonstraatiotukea sekä sivulla 110 mainittua tavoitetta luoda TKI-hankkeen avulla edellytykset työkonesektorin merkittävälle päästövähennyksille kustannustehokkaasti ja työkonealan kilpailukykyä ja vientiä edistäen.

6.2.1 Liikenne

Rakennusteollisuus RT ry kannattaa kävelyn ja pyöräilyn edistämistä. Mielestämme on tärkeää myöntää ilmastonrahastosta avustusta kävelyä ja pyöräilyä tukevien väylien rakentamiseen ja parantamiseen.

6.3.5 Julkiset hankinnat

Julkisten hankintojen kriteereillä voidaan edistää hiilineutraaliutta ja luonnon monimuotoisuutta. Kriteereiden on kuitenkin pysyttävä kohtuullisina ja on varotettava määrällisiä tavoitteita esimerkiksi uudelleen käytettävien tuotteiden osalta ottaen huomioon, mitä markkinoilla on saatavilla.

6.3.5 Kiertotalous

Rakennusteollisuus RT ry on mukana Kiertotalouden Green Dealissä. Olemme luvanneet vähentää luonnonvarojen käyttöä kiertotaloutta edistämällä ja ehkäistä luontokatoa. Kiertotaloutta on jo käytännössä edistetty erityisesti kiviaineksisissa. Parasta on jatkaa rakennuksen ja rakenteen elinkaarta mahdollisimman pitkään. Jotta rakennuksia voitaisiin käyttää mahdollisimman pitkään, olisi

kaavoituksen mahdollistettava monia eri käyttötarkoituksia rakennusten elinkaaren aikana.

Liite

Kannatamme lämpimästi kirjauksia sivulla 181.

Kunnioittavasti

Kirsi Martinkauppi
Vastuullisuusjohtaja
Rakennusteollisuus RT ry